
ONOAREA ȘI BANII

COMEDIE

DE

FRANÇOIS PONSARD.

Traducere în versuri de A Naum

ACTUL V

(Salonul lui Mercier)

SCENA I.

Mercier, Laura, Lucila

(Mercier șade pe scaun, Lucila stă la picioarele sale. Laura stă în picioare de cealaltă parte)

Laura

Destul acuma, tată, destul te ai desperat!

Mercier

Auzi, nelegiuitul! Ce hoț! Ce blăstemat!

Lucila

Din nou te turburi astăzi, din nou te chinuești
Acum te liniștește.. o să te bolnăvești.

Mercier

Așa mi se cuvine   Și nu-i mai bine oare
Ca moartea să mă scape de-această desonoare?

Laura

Dar pentru noi deacuma nu trebui să trăești?
La soarta noastră oare nu trebui să gândești?

Mercier

Infamul! Spânzuratul! Și el și neamul său!

Laura

Așa e, ai dreptate. dar este soțul meu
Oh! cruță pe-a ta fiică   Așa să nu te-auz

Mercier

În casa mea să între un hoț și un mofluz!
Eu care-am fost în viață onest și nepătat
Și tu să fi soția acestui defăimat!
Oh! iartă-mă, copilă, oh! pentru Dumnezeu
Ți-am otrăvit trecutul și viitorul meu!

Laura

Crezut-ai că faci bine. nimic nu-ți imputa
E vinovată soarta ear nu iubirea ta
Ș'aș fi prea fericită să pot, în tinereță,
Deacuma să te mângăiu de-amara ta tristeță

Mercier

O fiica mea iubită!

Laura

Ușor se 'nșală-un tată
E slabă pentru oameni a noastră judecată

Mercier

Adevărat, așa e chiar cei mai iscusiți
 E victimă adesa infamul ipocrit
 Cu vorba sa dibace, de lume cunoscut,
 Părea un om al trebei, deștept și prefăcut
 Desprețuind artiștii ca oameni destrămați,
 Credeam că el e unul din cei mai buni bărbați,
 Pe tine, chiar pe tine, copilă, te-a 'nșălat
 Căci, știi prea bine, dragă, cu sîla nu te-am dat.

Laura

Eu sfaturile tale le-avut-am în privire
 Dar n'am pentru aceasta nicio nemulțumire

Mercier

Afară de averea străină, el îmi ia
 Și risipește 'n taină și toată starea mea!
 Acum la bătrânețe să pierd tot ce-am avut!
 Și munca vieței mele întreagă-o am pierdut!
 (cu furie)
 Bandit! infam! hoție! Un spânzurat falit!

Laura

Aibi milă!...

Mercier

Dă-mi averea, bandit nelegiuit!

Lucila (arătând pe Laura)

Indură-te de dinsa!

Mercier

Eu nu mă plâng pe mine,
 Bătrân, puțin îmi pasă deacum să-mi fie bine,
 Să am ori să nu am. Un om bătrân și singur
 Nu are nevoi multe, ci pentru voi de sigur

Mă prinde disperarea, durerea mea adâncă
 Lucilo-ı pentru tine, nemăritată ăncă
 Și Laura, săraca, deaceea mă 'ntristez,
 Pe tine mai cu seamă cum o să te'nzestrez,
 Și lumea-ı așa proastă și e făcută-așa,
 O fată fără zestre cum se va mărita ?

Lucila

De mine, să n'ai grije : eu sänge rău nu mi fac
 Cu orice hotărîre eu lesne mă impac.
 De mă mărit săracă, aceasta-mı va proba
 Că nu pentru-a mea zestre bărbatul m'a lua,
 Așa mi-a fost credința, de nu, puțin imı pasă
 Fı sigur că n'ou plänge pentru-un bărbat ce lasă
 O fată fără zestre Căt pentru sărăcie,
 Cu bună rändueală oricăt sărac să fie,
 Un om invinge totul. Să nu te 'nspăimăntezi
 Incep chiar de acuma . pe slugı congediez
 Și vei vedea atuncea de-ı pot inlocui,
 De n'om eși la capăt, ei bine! m'ou mändri
 Să pot cu a mea mână munci și căștiga,
 De trebui trau prin lucru, ei, bine! voui lucra

SCENA II.

Aceeași, George, Rodolf, Notarul, un servitor.

Servitorul (anunșând)

E domnul George

Laura

Doamne!

Lucila (cu bucurie)

A! eată! că sosește..

Mercier

Ce poate fi?

Notarul

(intrând cel întâiu, și luând de mână pe George care rămâne
un moment nedumerit pe prag)

Ei, vino să te 'ntroduc — îți zic

(Cătră Mercier)

Îți recomand acuma un foarte vechiu amic
Venind cu bucurie, sunt sigur că-l primești
Ca altădată astăzi pe dînsul îl privești

Mercier (cu receală)

Da, negreșit, aceasta prea mult mă onorează
Ș'o veche cunoștință adânc mă 'nterează.

Laura (cu afecțiune)

Nu este trebuință de a ni-l prezenta
O sinceră primire aicea va afla

(George se închină)

Mercier (cătră George)

Dar pot să aflu oare?

Notarul (incet cătră George)

Acuma-i de vorbit.

(Rodolf face semn lui George și vorbește)

George (incet cătră Rodolf, arătându-i pe Laura)

De față, cum? cu dînsa! nu-mi pare potrivit.

Rodolf

(Laura la stînga, notarul, Mercier, Rodolf, George și Lucila la dreapta)

De sigur, nu se poate, atunci voiu vorbi eu

(Cătră Mercier)

O rară intimplare — ascultă domnul meu —
V'aduceți, poate, amînte, cu ce mărimie

Un tănăr altădată plătind o datorie
 Cu zestrea de pe mamă, onoarea și-a salvat !
 Azi tot acelaș tănăr, din nou este bogat,
 Industria îl scapă . bogați mai merițiși
 Căci sunt prin sine înșu, nu prin ai lor strămoși.

Notarul (cătră Mercier)

A sale începuturi întrec a mea speranță,
 Și zelul, rânduiala, ș'a sa perseveranță
 Îi fac onoare astăzi ! . și este dovedit
 Că fabrica-ı aduce un indoit venit.

Mercier

Îmi pare foarte bine , dar totuș eu doresc
 Să știu ce are-a face .

Rodolf

Am să vă lămuresc
 La astă îngrijire când George se deda
 Speranța cea mai dulce pe el l'incuraja

Notarul (cătră Mercier, arătându-ı pe Lucila)

Intr'un cuvânt o cere . pe Lucila voește

Mercier

Familia mea 'ntreagă atuncea o iubește

Laura

(in parte, uitându-se la soră-sa care pare plină de bucurie)

Și dinsa îl iubește

George (cătră Mercier)

Așa . adevărat
 O soartă nemiloasă întâi m'a depărtat
 Atuncea, ca părinte altfel ați hotărit
 De-această lovitură amar am suferit.

Mercier

De mi-ar fi fost pe voe, de sigur, domnul meu

George

Am acusat in totul numai destinul rău
Mă părăsea curajul, dar cerul a voit
De sprijin să-mi trimită un ânger mult iubit
Și ângerul acela e însăși fiica voastră

Lucila (in parte)

Adevărat să fie!

George

Și fericirea noastră
Pierdută prin o soră, prin alta e salvată
Amorul și durerea in una intrupată.. .

(Arătând pe Rodolf

De sigur fără dinsa și făr de-acest amic
In jalnica peire eram gata să pic....
Ei mi-au întors voința și sufletul mi-au dat.
Mândria mea intoarsă, energic am luptat -

Laura (in parte)

De ea să fiu geloasă! o! asta nu se poate!

(Cătră George)

Soție minunată eu îți doresc in toate

(Cătră Mercier cu rugămintele)

Să consimțesti acuma A mea nenorocire
Destul îți dovedește că nu e fericire
Decât atuncea numai când omul contractează
Cu singura onoare, cu ea se aliază
Și domnul George astăzi avut și onorat
De nicio 'mprejurare nu este refusat

(Cu expansiune)

O soră fericită!

George (cătră Laura)

O! cât de bună ești!

Laura

Sperez că azi de-aceasta nu te mai indoești .

Mercier (cătră George)

Mai mult decât ai crede sunt recunoscător
Dar mai întâi de toate a-ți spune sunt dator
Că ginerele este neplatnic și falit
Familia se află pătată

George

Am auzit

Mercier

Și, prin urmare, astăzi mai toată-a mea avere
Se află .

George

Știu.

Mercier

Atunci sinceritatea cere
Să-ți spun că zestrea este ușoară, nensemnată

George

Eu cer pe fica voastră, nu cer zestre bogată

Mercier

Așa-s amorezați! fierbinți și infocați!
Dar sunt așa 'n junie când sunt amoresați!
Primesc cu bucurie și mâna îți întind
Dar voi s'aud acuma copila consimțind,

Căci știu că totdeauna pe ele le-am lăsat
Dup'a lor inclinare s'aleagă un bărbat.

(Cătră Lucila întinzându-i brațele)

Iubita mea Lucilă : de ginere îl ieu
Dar voui mai înainte consimțământul tău

George (cătră Lucila)

O doamnel dacă astăzi m'aduce-al meu amor
O dragoste mai mare, mai mândră 'n viitor

Lucila

Vă rog, să mă scusați.., mișcată precum sunt
În astfel de momente de n'aflu un cuvânt...
(Se apropie de soră-sa și o duce deoparte, pe când toți ceilalți se uită la ele)
Lauro ...

Laura

Scumpă soră, acum te-am înțeles —
E numai amicie . amorul este șters.
Dacă-l iubești, atunci...

Lucila

O, soră! mă ascultă
Din vechea suvenir, din dragostea cea multă
Dacă unirea noastră e 'n stare să trezească
Păreni de rău, căință în suflet să trăească,
Torturi ascunse 'n pieptu-ți . eu aș voi mai bine. ..

Laura

Să fiu a lui Ascultă . în pace fiu cu tine
Și fără' de remușcare; eu între voi voui sta
A mele suferințe ușor le voui uita

Lucila

Adevărat?...

Laura (sărutând-o pe frunte)

Iți jur

(Lucila se lipește de tată-său)

Eu soarta acusez

Ea este vinovată și nu mă întristez ..

Lucila

(Cătră Mercier, intinzând mâna surorii sale)

Fundcă in unire cu toți v'ați exprimat

Primesc cu bucurie pe George de bărbat

(Cătră George)

Și Lucila îți spune că pentru viitor

A voastră fericire e fericirea lor

(Mercier o împinge incet spre George)

George

O scumpa mea Lucilă!

Mercier

Acum s'a mântuit

Și tot e pus la cale așa cum am voit

Notarul (frecându-și mânele)

Contractul să se facă .. îndată și curat!..

Laura (ducându-se spre George)

Ei bine, ce mai zice amantul desperat ?

Ne-am lecut acum?. Adevărat e oare

C'un amarez pe lume de dragoste nu moare ?

(Zimbând)

Și ai curajul încă să te mai uiți la mine ?

George (cu afecțiune)

Am suferit atuncea, dar astăzi mi-e mai bine

Uream din disperare, acum te prețuesc

Laura

Sau cu-alte cuvinte Eu nu te mai iubesc
Dar, cel puțin atunci . prieteșug măcar

George

(Luând o de mână și arătându-i pe Lucila)

Vei fi o soră bună

(Cătră Rodolf, arătându-i pe Lucila)

Nu este in zadar

A fi onest pe lume

Rodolf (salutând pe Lucila)

De-aceasta sunt convins

Ești fericit, amice, că singur ai invins

(Intră un servitor)

Mercier

Acum la masă

(Cătră Rodolf)

Domnul nu ne va refuza

In sănătatea noastră acum va inchina

Rodolf (salutând militărește)

Ca altădată 'n gardă, pe-al meu sergent ascult

(George dă brațul Lucilei, și notarul Laurei Rodolf ese cel
din urmă cu Mercier Rodolf cătră Mercier)

Azi pe Voltaire grozavul, nu-l ocărăști mai mult? .

S F I R Ș I T